

Summary

DIAGNOSIS AND TREATMENT OF COMBAT GUNSHOT ABDOMINAL WOUNDS

Belenky V.A., Mikhaylusov R.N., Negoduyko V.V.

Key words: combat gunshot wounds of abdomen, diagnosis, treatment.

This article presents the analysis of the diagnostic and treatment errors identified in 47 individuals with abdominal injuries and wounds who received medical aid during anti-terrorist operation in Ukraine. Errors in the delivery of medical aid to combatants with abdominal wounds and injuries were identified and classified according to their types. We suggest the complex measures aimed at improving the provision of medical care to those who got abdominal wounds and injuries, as well as the ways to prevent such errors and to improve treatment outcomes.

УДК:614

Бєлікова І.В., Костріков А.В.

**ПОКАЗНИКИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ
ТА СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА МЕТОДИКУ ЇХ РОЗРАХУНКУ**

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Ступень благополуччя суспільства визначається станом здоров'я населення. Основою для прийняття управлінських рішень щодо організації охорони здоров'я та з метою контролю є інформація про стан здоров'я населення. Проведений аналіз динаміки основних показників, що використовують для характеристики здоров'я населення. Проведений аналіз методик розрахунку показників здоров'я населення, що використовують в міжнародній спільноті. Висновок: Підхід, що запропонований ВООЗ для оцінки стану здоров'я населення, потребує змін в методології збору інформації та адаптування до статистики в Україні. Вивчення впливу факторів ризику (соціально-економічних факторів, стану навколишнього середовища тощо) на здоров'я населення дає якісно нове бачення стану здоров'я населення. Системи показників здоров'я населення, які приймаються в країні, повинні бути узгоджені з методикою збору інформації в більшості країн, для міжнародного співставлення.

Ключові слова: здоров'я населення, статистичні показники, тривалість життя з урахуванням порушень здоров'я.

В розрізі сучасних змін, що відбуваються в охороні здоров'я, важливого значення набуває якість, об'єм та своєчасність інформації, яку застосовують для розрахунку показників стану здоров'я.

Ступень благополуччя суспільства визначається станом здоров'я населення. Основою для прийняття управлінських рішень щодо організації охорони здоров'я та з метою контролю виступає саме інформація про стан здоров'я населення.

Необхідним є також визначення ступеня порушення стану здоров'я. Зважаючи на загальні тенденції щодо підвищення захворюваності і поширеності хвороб, закономірним є зростання первинної інвалідності. В Україні чисельність осіб з інвалідністю становить 2 788 226 осіб або 6,1 % від загальної чисельності населення нашої держави. [3].

На сьогодні, аналіз показників інвалідності зводиться до обчисленням середніх значень, оцінюванням відсотка змін щодо минулого року та відносного ризику їх зростання. Такі методи не дають можливості поглибленого вивчення явища [1,4].

Реформи, що відбуваються та плануються в охороні здоров'я переорієнтують пріоритети від політики лікування до політики зміцнення та збереження здоров'я і попередження захворювань. Що, в свою чергу, спонукає до пошуку сучасних методів аналізу стану здоров'я населення.

Матеріали та методи

У роботі використано статистичні матеріали ДУ «Інститут стратегічних досліджень МОЗ України», ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України» та Державної служби статистики України, а також були застосовані методи системного підходу, бібліосемантичний, статистичний, аналітичний.

Результати та їх обговорювання

Зазвичай для опису суспільного здоров'я традиційно використовують такі показники як:

- демографічні показники (народжуваність, смертність та її вікову структуру, приріст населення, середню тривалість майбутнього життя);
- показники захворюваності (загальної, за окремими віковими групами, для інфекційних, хронічних неспецифічних захворювань, окремих видів захворювань, захворюваності з тимчасовою втратою працездатності та ін);
- показники інвалідності (загальної, дитячої, по віковій, структура причин);
- рівень фізичного розвитку;
- донозологічні стани.

У таблиці 1 наведені основні показники, що використовують для аналізу стану здоров'я населення із зазначенням джерела отримання інформації.

Таблиця 1
Основні показники, що характеризують здоров'я населення та джерела інформації

Показники	Джерела інформації
Демографічні показники	офіційні звіти медичних закладів і органів охорони здоров'я, соціального забезпечення, державної статистики, РАЦСи;
Показники захворюваності	– проспективні дослідження - спеціально організований облік випадків захворювань і смертей у лікувально-профілактичних закладах обраних регіонів спостереження – ретроспективна інформація облікових документів лікувально-профілактичних закладів за минулі періоди часу; – дані медичних оглядів населення; – дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень; – результати медико-соціологічних досліджень (опитування, анкетування) населення.
Показники інвалідності	– результати оглядів МСЕК

В стратегії «здоров'я для всіх у XXI столітті» експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) виділяють такі показники громадського здоров'я: відсоток валового внутрішнього продукту (ВВП), що виділяється на охорону здоров'я; доступність первинної медико-санітарної

допомоги; забезпеченість населення безпечним водопостачанням; відсоток осіб, що охоплені імунізацією від інфекційних хвороб; рівень дитячої смертності та середньої тривалості життя; частка ВВП на душу населення тощо.

Таблиця 2
Динаміка основних показників, що характеризують здоров'я населення України (2011-2015)

№	Показники	2011	2012	2013	2014	2015
1	Народжуваність	11,0	11,4	11,0	10,8	9,6
2	Смертність	14,6	14,6	14,6	14,7	13,9
3	Приріст населення	-3,6	-3,2	-3,6	-3,9	-4,3
4	Дитяча смертність (на 1000 народж. живими)	9,0	8,4	8,1	7,8	8,1
5	Очікувана тривалість життя (Ч/Ж)	65,22/75,2	65,99/75,86	66,09/75,98	66,30/76,19	66,25/76,37
6	Захворюваність (на 100 тис. населення)	71013,7	68558,1	68376,9	62654,2	62651,3
7	Поширеність (на 100 тис. населення)	187089,0	185462,7	185650,9	170128,0	171096,7

*за даними ДУ «Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України»

У відповідності з сучасним баченням, яке підтримується (ВООЗ), дуже важливим є не тільки аналіз демографічних показників, показників захворюваності та інвалідності, а й прогноз економічних та демографічних втрат здоров'я населення. Для такого оцінювання необхідні спеціальна методологія та дані, які в нашій країні не збираються.

ВООЗ виходить з того, що головною метою систем охорони здоров'я є поліпшення здоров'я населення, для кількісної оцінки якого рекомендує показник тривалості життя, скоригованої з урахуванням порушень здоров'я (DALE-disability adjusted life expectancy). Наприкінці XX ст. ВООЗ застосовував показник втрачених років здорового життя (DALY - disability adjusted life years). DALY – найбільш відомий на найчастіше застосований показник, що характеризує показники втрат здоров'я населення. Даний показник застосовують для визначення причин втрат здоров'я із зазначенням величини таких втрат.

Роки, втрачені через передчасну смерть, оцінюються за допомогою показника YLL (years of life lost due to premature mortality), а роки, прожиті з захворюванням та інвалідністю різного ступеня тяжкості, – за допомогою показника YLD (years lost due to disability).

Методологія індексу DALY полягає в розрахунку внеску кожного з цих компонентів у загальний розмір втрачених років життя. [6].

Тобто, використовуються показники загальної

захворюваності, що призводить до інвалідності, середній вік виходу на інвалідність, її тривалість, розподілення по класам важкості в окремих віково-статевих групах.

Розрахунок втрачених років життя у разі хвороби або передчасної смерті передбачає застосування показника максимальної тривалості життя. Як правило, використовується найвищий потенційно можливий світовий рівень тривалості життя жінок Японії, який становить 82 роки, а для чоловіків – 80 років [2]. Нажаль, ймовірність дожити пересічному українцю до зазначеної межі дуже мала.

Але, слід зазначити, що збільшення тривалості життя не буде мати сенсу, якщо вона буде супроводжуватися обмеженням фізичного, психічного та соціального благополуччя.

Висновки:

1. Підхід, запропонований ВООЗ, потребує змін в методології збору інформації та адаптування до статистики в Україні. Вибір системи показників, що характеризують здоров'я населення має важливе значення.

2. Вивчення впливу факторів ризику (соціально-економічних факторів, стану навколишнього середовища тощо) на здоров'я населення дає якісно нове бачення стану здоров'я населення.

3. Системи показників здоров'я населення, які приймаються в країні, повинні бути узгоджені з методикою збору інформації в більшості країн для міжнародного співставлення.

Література

1. "Здоров'я-2020": Основи Європейської стратегії у підтримку дій всієї держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя. – Копенгаген : ЄРБ ВООЗ, 2012.
2. Колодяжна О.І. Визначення втрачених років здорового життя від професійних захворювань за методом DALY / О. І. Колодяжна, А. М. Нагорна // Український журнал з проблем медицини праці - 2013. - №2(35). - С. 11-15.
3. Національна доповідь Про становище осіб з інвалідністю в Україні. - Київ, 2013. - 197с.
4. Основні показники інвалідності та діяльності медико-соціальних експертних комісій України за 2012 рік : аналіт. – інформ. довідник / [С.И. Черняк, А.В. Ипатов, Е.Н. Мороз та ін.]; за ред. Н.К. Хобзея. – Д. : Пороги, 2013. – 149 с.
5. Ціборовський О. М. Захворюваність як показник стану здоров'я населення України і основні ризики її підвищення в сучасних історичних умовах / О. М. Ціборовський. – Київ, 2010. – 63 с.
6. Global health risks: mortality and burden of disease attributable to selected major risks. – Geneva, World Health Organization, 2009.– 70 p.

Реферат

ПОКАЗАТЕЛИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ И СОВРЕМЕННЫЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О МЕТОДИКЕ ИХ РАСЧЕТА

Беликова И.В., Костриков А.В.

Ключевые слова: здоровье населения, статистические показатели, продолжительность жизни с учетом нарушений здоровья.

Степень благополучия общества определяется состоянием здоровья населения. Основой для принятия управленческих решений по организации здравоохранения и с целью контроля является информация о состоянии здоровья населения. Статья посвящена анализу показателей, которые характеризуют состояние здоровья населения и современным представлениям о методике расчета. В работе использованы статистические материалы ГУ «Институт стратегических исследований МОЗ Украины», ГУ «Центр медицинской статистики МЗ Украины» и Государственной службы статистики Украины, а также были применены методы системного подхода, библиосемантический, статистический, аналитический. Вывод: Подход, предложенный ВОЗ, требует изменений в методологии сбора информации и адаптации к статистике в Украине. Выбор системы показателей, характеризующих здоровье населения, имеет важное значение; изучение влияния факторов риска (социально-экономических факторов, состояния окружающей среды и т.д.) на здоровье населения дает качественно новое видение состояния здоровья населения; системы показателей здоровья населения, которые принимаются в государстве, должны быть согласованы с методикой сбора информации в большинстве стран, для международного сопоставления.

Summary

INDICATORS OF PUBLIC HEALTH AND CURRENT VIEWS ON THEIR CALCULATING

Belikova I.V., Kostrikov A.V.

Key words: public health, statistics, disability-adjusted life years (DALY).

The level of society wellness largely depends on the state of public health. This article presents the analysis the indicators of population health and modern concepts of their calculation techniques. The approach suggested by the WHO requires reconsideration of the methodology of information collecting and its adapting to statistics in Ukraine. The studying of risk factors (socio-economic factors, environmental conditions, etc.) of public health provides a new vision of the health of Ukrainian population. The indicators of the public health, which are accepted in out state, should be coordinated with the methodology of collecting information approved in most of countries worldwide in order to carry out comparative studies.